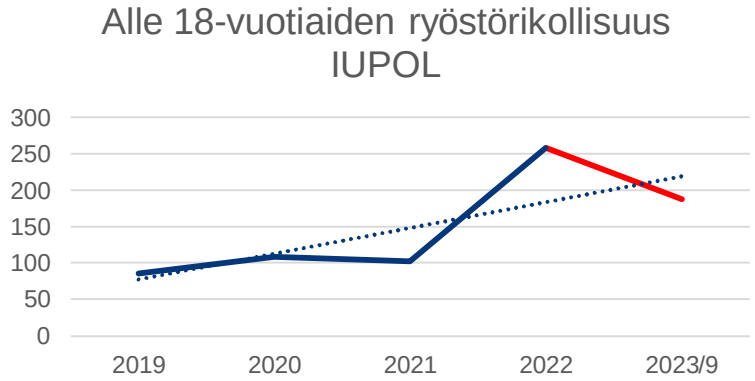
POLIISI
ITÄ-UUSIMAA

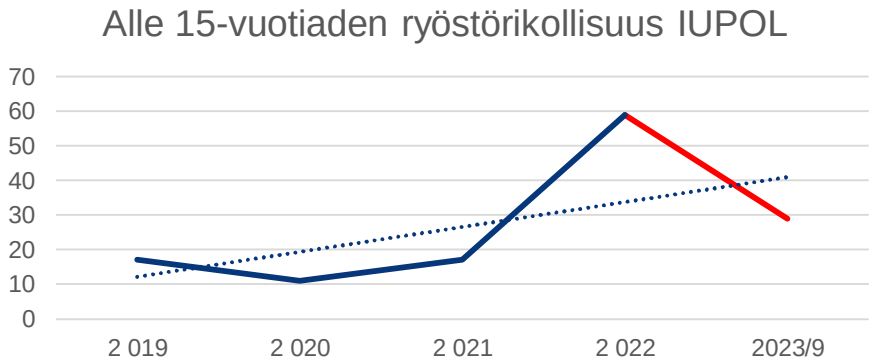
Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen esitys

Valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaosto

Eduskunta 25.10.2023 poliisipäällikkö Ilkka Koskimäki

Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen rikollisuustilanne

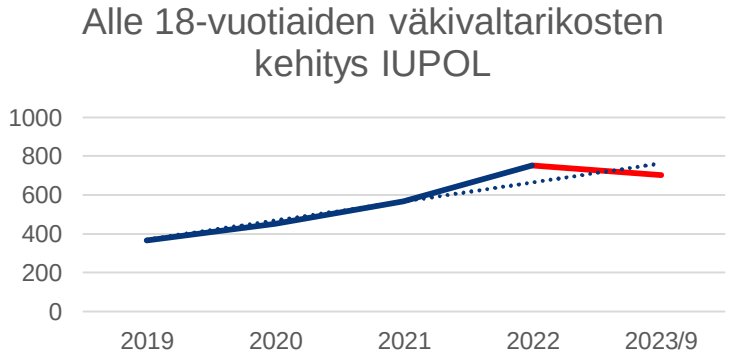
Alle 18-vuotiaiden ryöstörikollisuuden trendi on kohonnut koronavuosia edeltävien vuosien jälkeen ja on jatkunut edelleen jyrkästi nousevana myös vuoden 2023 osalta. Trendin ennustetaan edelleen kohoavan 15- 18 vuotiaiden kohdalla. Trendi on samansuuntainen valtakunnallisesti, mutta ylikorostunut Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen alueella.

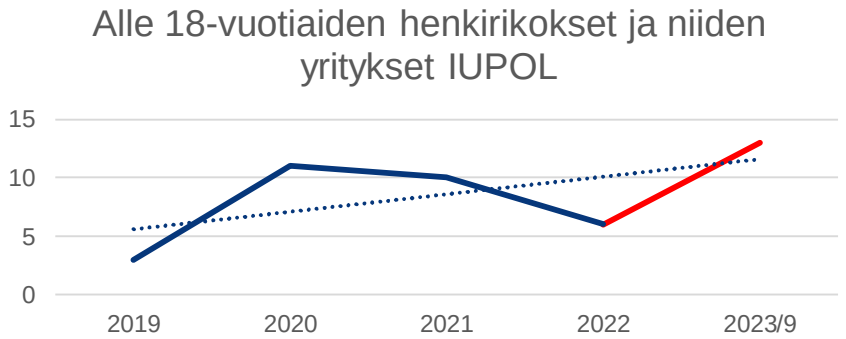
Huomioitavaa on, että alle 15- vuotiaiden kohdalla ryöstörikollisuus on kasvanut koronavuosia edeltävien vuosien jälkeen 500%, joten rikollisuus kasvaa erityisesti nuoremmassa sukupolvessa.

Ryöstörikollisuus on nuorten kohdalla muuttunut poliisin havaintojen perusteella aiempaa vakavammaksi - tekoja tehdään aikaisempaa enemmän ryhmissä, teoissa käytetään terä-aseita ja tekoja jaetaan sosiaalisessa mediassa sekä pikaviestintävälineissä. Ilmiöstä käytetään termiä nöyryytysväkivalta.

POLIISI
ITÄ-UUSIMAA

Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen rikollisuustilanne

Alle 18-vuotiaiden tekemien väkivaltarikosten kohdalla trendi on niin ikään nouseva ja henkirikosten ja niiden yritysten kohdalla trendi on noussut yli 400% vertailtaessa vuotta 2019 vuoteen 2023. Trendin ennustetaan näissäkin rikollisuuslajissa nousevan.

Poliisin ennalta estävän toiminnon sekä nuorten tutkinnan havaintojen perusteella nykyään vakavien rikosten uhriksi saattaa joutua aiempaa herkemmin täysin sattumanvarainen nuori. Myös kostomielessä tehdyt rikokset ovat lisääntyneet. Tekijä ja uhri ovat usein samaa ikäluokkaa, joten tekijöiden nuortuessa myös uhrit ovat aiempaa nuorempia. Rikoksia on tapahtunut niin paljon, että ne ovat arkipäiväistyneet nuorten rikoksiin osallistuneiden keskuudessa ja niihin suhtaudutaan näissä lievemmin.

POLIISI
ITÄ-UUSIMAA

Katujengirikollisuus Itä-Uudenmaan poliisilaitoksella

- Poliisilaitoksen alueella kaksi poliisin kriteerien mukaista katujengiä, jotka vaikuttavat Vantaan Koivukylässä sekä Järvenpäässä. Näiden osalta tehdään tiivistä yhteistyötä KRP:n sekä pääkaupunkiseudun poliisilaitosten kanssa.
- Suurimpana huolenaiheena on suuri kasvupotentiaali nuoremmassa sukupolvessa. Poliisilaitoksen alueella on useita alueita, joissa on konkreettisia viitteitä katujengi-ilmiön ihannoinnista ja kasvusta lapsien- ja nuorten keskuudessa. Tuoreimpia havaintoja on siitä, että jopa 12-vuotiaat lapset ovat hankkineet ampuma-aseita korostaakseen alueellista valta-asemaansa.
- Ennalta estävät toiminnon havaintojen perusteella lasten- ja nuorten vakava häiriö- ja rikoskäyttäytyminen on merkittävästi kohonnut ja ihannointi jengejä kohtaan on kasvanut
- Poliisilaitoksen alueen väestönpohjan perusteella katujengeillä on alueella poikkeavan korostunut kasvupotentiaali ja katujengien pitkän ajan uhkatason katsotaan nousevan. Vantaalla koululaisista 29,4 % oli vieraskielisiä vuonna 2022, mikä on valtakunnallisesti suurin.
- Katujengirikollisuuteen liittyy olennaisesti huumekauppa, jolla havaittu olevan yhteyttä myös nuorten muuhun rikollisuuteen sekä häiriökäyttäytymiseen. Nuorten huumausainemyönteinen käyttäminen on lisääntynyt ja huumekauppa on siirtynyt enemmän kaduilta nettiin, mikä on aiheuttanut sen, että huumekaupan paljastaminen on haastavampaa.

POLIISI
ITÄ-UUSIMAA

Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen tehdyt toimenpiteet

- Erilliset tutkintayksiköt on perustettu nuorten tutkintaan ja lapsiin kohdistuvien rikosten tutkintaan. Nuorten rikosten tutkinta-aika tavoite 100 päivää. Tutkinnassa käytetään aktiivisesti ”kovia” pakkokeinoja ja rikoshyödyn poisottamista, jotta nuoren rikoskierre saataisiin katkaistua
- Katujengien osalta valtakunnallinen tilannekuva muodostetaan säännöllisesti ja näiden tekemien rikosten tutkinnan yhteistyö toimii pääkaupunkiseudulla
- Ensi vuonna aloitetaan nuorten häiriökäyttäytymiseen sekä rikollisuuden ennalta estämistä koskeva toimenpideohjelma
- Poliisin ennalta estävä työssä on keskitytty Ankkuritoimintaan
- Poliisi on kohdistanut valvontaa tietojohtoisesti nuorten aiheuttamiin häiriökohteisiin ja nuorten rikoksen tekijöiden kiinnisaamiseksi (alueelliset kohteet, mopomiitit ja cruising-tapahtumat)
- Poliisin on jatkanut aktiivista viestintää sosiaalisessa mediassa sekä sidosryhmien kanssa rikosten ennalta estämiseksi.

Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen esitys

- Nuorten vakavimman rikollisuuden sekä katujengi-ilmiön seurantaa varten poliisilaitoksella on merkittävä tarve ilmiöanalyysi- kyvykkyyden sekä sosiaalisen median ja pikaviestinävälineiden tiedustelukyvykkyyden nostamisessa
- Poliisilaitos on kehittämässä nuorten rikosten tutkintaan sekä nuoriin ja lapsiin kohdistuvaan rikosten tutkinnan yhteistä rikosten esikäsittelytoimintoa. Toiminnan tarkoituksena on tehostaa tutkintatoimenpiteitä sekä mahdollistaa poliisin toimenpiteiden kohdistamisen juuri oikeisiin kohteisiin.
- Edellä mainittujen toimintojen käynnistämiseksi poliisilaitos esittää, että poliisille myönnettäisiin erillisrahoitusta ensi vuodelle 1 000 000 euroa. Rahoituksella on tarkoitus lisätä poliisien määrä, asiantuntijapalveluja ja erilaisia tukipalveluja mm. tutkintasihteerit, jotka mahdollistaisivat poliisin työajan suuntaamisen tehokkaammin nuorten häiriökäyttäytymisen sekä rikollisuuden vähentämiseksi.